

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਡੀ.ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ, ਸਾਬ ਕਾ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ

ਪਿਆਰਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1958 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 207 ਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ

ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਐਕਟ (1951 ਦਾ X L III) - ਧਾਰਾ 123 -
ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਦੋਸ਼-
ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ
ਅਭਿਆਸ- ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ- ਦੀ ਹੱਦ - ਦੁੱਗਣੀ -ਮੈਂਬਰ ਹਲਕਾ-ਦੇ
ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਆਪਸੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ-ਕੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ
ਏਜੰਟ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਸੈਕਸ਼ਨ
7 (ਡੀ) -ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਰਹਿਤ-ਕੀ ਅੰਤਮ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ
ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਂ ਮਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ
ਵਿੱਚ, ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ
ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,
ਪਰ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ
ਇਲਜ਼ਾਮ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੋਧ ਲਈ
ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ
ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ
ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ
ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ
ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ
ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ
ਕਾਫ਼ੀ ਭਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੇ ਨਾਲ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਫਰਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਲੈਣਦਾਰ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੁਖਰਜੀ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 7 ਨਵੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ, ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ: 3 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਸੀ ਕੇ ਦਫਤਰੀ, ਐਮ.ਆਰ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਐਮ. ਐਲ. ਕਾਲੀਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ

ਐਚ.ਐਲ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਨ. ਤਲਵਾਰ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਮੈਂਬਰੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸੀਟ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਐਲਾਨੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਦੋ ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ, ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ (1958 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰ. 207/ਈ ਅਤੇ 211/ਈ ਰਾਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ)। ਇਹ ਹੁਕਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਚੋਣ ਟਿਰਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਮ ਜੀ.ਡਬਲਯੂ. ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕ ਸਹਾਇਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ। ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। 200 ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦਾ ਇਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵਰਤਾਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਪਿਛਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਇਜ਼ ਨਾਮਜ਼ਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ 4 ਫਰਵਰੀ, 1957, ਜੋ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਹ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਐਸ.ਮਦਾਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਲਾਅਨ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੋਣ ਲੜਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਕਰਕੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅੱਸੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਧੀਜਕੋਟ ਮਾਣਕੋ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਸ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ ਐਸ ਮਦਾਨ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਕਰ ਲਈ ਹੈ"। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਰਤੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਮੇਰੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਹਟ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੀਰਤੀ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ-ਰਾਈਟਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕਢਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਮਦਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ।"

ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ 1 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲਾਪ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਲਗਭਗ 1-30 ਵਜੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 9 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਵੇਰੇ 10 ਤੋਂ 11 ਵਜੇ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਮਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਬਿਆਸਪਿੰਡ ਦੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਸਮੇਤ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। (ਜੋ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ੰਘਰਾ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 10 ਜਾਂ 12 ਗਜ਼ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 10 ਜਾਂ 12 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਉਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਏ ਜਿੱਥੇ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਚੰਦ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਹੋਇਆ:-

"ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਾਂ; ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੈ; ਤੁਸੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੋ; ਕਿਉਂ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸਰਦਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕਿਰਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਤੁਹਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬ੍ਰੈਡਰੀ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਗਜ਼ ਵਾਪਸ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਡਰਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਧੀਜਕੋਟ ਮਾਣਕੋ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਆਏ ਲੋਕ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਝ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੋਟ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਉਸ ਨੇ ਕੱਢ ਲਏ ਅਤੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਰ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਵਾਂਗਾ, ਪਰ ਨੋਟ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੇਲੀ ਮਿਲਾਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਵੱਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫਤਰ ਦੀ ਹਦੂਦ 'ਚ ਇੰਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ, ਜਦੋਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸ਼ਕਲ ਦੇਖਣ ਲਈ ਲਟਕ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸੰਸਥਾ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ। ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ. ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਵੀ

ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੌਦਿਆਂ ਦਾ ਪੈਰਾ 7(1)

ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਹਿੱਸੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ:-

(ਅ) ਕਿ 4 ਫਰਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਤੋਂ 11 ਵਜੇ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਵਾ ਸੰਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 2,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਾਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਸ਼੍ਰੀ ਵਤਨ ਸਿੰਘ ਮੁਰਾਦ ਪੁਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹਦੂਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਾਵਾ ਸੰਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(c) ਕਿ 4 ਫਰਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਪਿੰਡ ਘੋੜੇਵਾਹੀ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 500 ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਾਅਦੇ ਲਈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹਦੂਦ 'ਚ ਕੀਤੀ ਗਈ | *

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬਾਵਾ ਸੰਤ ਰਾਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ। 2,000 ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਪੇਸ਼ਕਸ਼" ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਹਟਣ ਲਈ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇੱਕ ਵਾਅਦੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ 500। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਤੋਂ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 238 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2 ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਡਿਰਜ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ, ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜੁਰਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਫਿਰ ਵੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਅਧੀਨ ਲੋਕ ਐਕਟ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਵੈਸੇ ਵੀ, ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੂਤ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਪੈਸਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬਿਲਕੁਲ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਅਸਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਬੀ. ਟਿਆਲ ਬਨਾਮ ਬਿਸ਼ਨ ਸਰੂਪ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, (1), ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਮਾਨਤਾ" ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਭਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ। ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਦੇ ਇਸ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬਹਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਏਜੰਟ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ। ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(1) 1958 ਦਾ F.A.O. ਨੰਬਰ 164

ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ "ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ" ਅਤੇ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਹੋਰ ਸਥਾਨ. ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ, ਦੀ ਵਾਪਸੀ "ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਡਬਲ ਮੈਂਬਰੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਰਥਾਤ "ਦੋ ਬਲਦ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜੂਲਾ" ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਨਰਲ ਸੀਟ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਨੂੰ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਾਲੇ ਬਕਸੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਤਹਿਤ ਵੀ ਉਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਏਜੰਟ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ ਲਈ ਦੂਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜਨਰਲ ਸੀਟ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੋਹਰੇ ਮੈਂਬਰੀ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕਿਰਤੀ, ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਸੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਾਵੇ। ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਸਿਖਰ ਤੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਹੋਰ. ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ ਲਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਾਪਸੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਜਨਰਲ ਸੀਟ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਬਦਲਵਾਂ ਕੇਸ, ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕਿਰਤੀ ਨੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਕੇ ਕਢਵਾਉਣਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਾਰਥਿਕ ਸੀ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ

ਚੰਦ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲਈ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕਿ ਜਿਸ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਾ 100 (1) (d) (ii) ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿ "ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ। ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਦੇਵ ਚੰਦਰ (1) ਦੇਖੋ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕਿਰਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 4 ਅਤੇ 5 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪੈਰਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

4. ਉਹ (ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ) "ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਪਲਵਲ ਵਿਖੇ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਾਲ (ਐਂਪਲੀਫਾਇਰ) ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਸਰਸ ਜੀ.ਡਬਲਯੂ. ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਭਾਈਵਾਲੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਭਾਈਵਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।

5. ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਮੈਸਰਸ ਜੀ.ਡਬਲਯੂ. ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਫਰਮ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਸਬੰਧ ਤੋੜ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੈਸਰਸ ਜੀ.ਡਬਲਯੂ. ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਲਹਿਦਗੀ ਦਾ ਕਥਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਇੱਕ ਧੋਖਾ, ਇੱਕ ਰੰਗੀਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਥਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਪੈਰਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ 25 ਜਨਵਰੀ 1957 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋੜ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੈਸਰਸ ਜੀ.ਡਬਲਯੂ. ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਟਿਕਾਊ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-----

(1) ਕੀ ਮੈਸਰਸ ਜੀ.ਡਬਲਯੂ. ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪਲਵਲ ਵਿਖੇ ਵੇਕੇਸ਼ਨਲ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੰਸਥਾ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਇਮ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖੀ ਸੀ?

(2) ਕੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੈਸਰਸ ਜੀ.ਡਬਲਯੂ. ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਥਿਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ?

(3) ਕੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਰਮ ਜੀ.ਡਬਲਯੂ. ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਤੋੜਿਆ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਛੋੜਾ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ?

ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ-ਕਿ ਸਟੋਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ 6 ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗੇ ਸਨ।th ਅਗਸਤ, 1956 ਦੇ, ਸੱਤ ਆਈਟਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ f.o.r. ਲੋਹਾਰੂ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਫਰਮ ਨੇ 16 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾth ਅਗਸਤ, 1956 ਦੇ, - ਬਲਕਾਰ ਆਡੀਓ ਐਪਲੀਫਾਇਰ ਸਮੇਤ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਆਈਟਮਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰ GW/97/2441 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 1.) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਸੀ। 260 ਐਫ.ਓ.ਆਰ. ਲੋਹਾਰੂ।

ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਬਲਕਾਰ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ ਗਰੰਟੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 21 ਦਸੰਬਰ, 1956 ਨੂੰ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 12, ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਸਟੋਰਜ਼, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਫਰਮ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਬਲਕਾਰ ਆਡੀਓ ਐਂਪਲੀਫਾਇਰ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। 260 ਐਫ.ਓ.ਆਰ. ਗੁੜਗਾਉਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 16 ਅਗਸਤ, 1956 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਫਰਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 19 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ, ਫਰਮ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਸਰਕਾਰੀ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ, ਪਲਵਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਂਪਲੀਫਾਇਰ ਭੇਜਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 22 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦੀ ਫਰਮ ਦੇ ਕਵਰਿੰਗ ਲੈਟਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੇਲਵੇ ਰਸੀਦ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ. 13, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 21 ਦਸੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਆਈਟਮ ਲਈ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲੇਖ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਈ 257-5-0 ਰੁਪਏ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ 2-11-0 ਰੁਪਏ ਕਿਉਂ ਘੱਟ ਸੀ ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਰੇਲਵੇ ਭਾੜੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਖੇਪਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ, ਆਰਡਰ, ਸਪਲਾਈ ਗੁੜਗਾਉਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਬਿੱਲ ਦੀ ਇਹ ਰਕਮ, ਬੈਂਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ 1 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਸਰਕਾਰੀ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ, ਦੁਆਰਾ 256-5-0 ਰੁਪਏ ਦੇ ਡਰਾਫਟ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਲਵਲ, - 5 ਮਾਰਚ, 1957 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ, ਜਿਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ 8 ਮਾਰਚ, 1957 ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਮ ਵਿਚਕਾਰ, ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ 29 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਮਿਤੀ 1 ਫਰਵਰੀ, 1957 ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 9 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। , 1957.

ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (ਡੀ) ਦੀ ਸ਼ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 (d) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ: -

ਜੇ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਕੋਲ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਂਪਲੀਫਾਇਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ "ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ" ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਖਾਸ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਫਰਮ ਨੂੰ ਮਾਲ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਮ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਲੈਣਦਾਰ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਂਪਲੀਫਾਇਰ ਦੀ ਇਹ ਸਪਲਾਈ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ 16 ਅਗਸਤ, 1956 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਪ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ।

ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਜੋ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, "ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ" ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਮਿਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, 9 ਮਾਰਚ, 1957, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਲਈ 8 ਮਾਰਚ, 1957 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਟਿਕਾਊ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 9.th ਮਾਰਚ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਉਪਰੋਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਅਯੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਫਰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸਨ ਜਾਂ ਇਸ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ 16 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਰਮ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤਾ 11th ਅਗਸਤ, 1956 ਦੇ, ਐਂਪਲੀਫਾਇਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੁਪਏ। 260 ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ ਲਈ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੱਤਰ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 13, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰੇਲਵੇ ਰਸੀਦ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਤੋਂ ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲਾਈ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਫਰਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਸਲ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਐਫ.ਓ.ਆਰ. ਲੋਹਾਰੂ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਫਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਂਪਲੀਫਾਇਰ ਐਫ.ਓ.ਆਰ. ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪਲਵਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਂਪਲੀਫਾਇਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਫਰਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਇਸ ਮਾਮੂਲੀ ਸੋਧ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਲੰਡਰ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਲੋਹਾਰੂ ਅਤੇ ਜਲੰਡਰ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਲਵਲ ਤੱਕ ਦੇ ਰੇਲ ਭਾੜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗ ਅੰਤਰ ਸੀ ਜਾਂ ਗੁੜਗਾਓਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਫਰਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਲੈਣਦਾਰ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਸੀ. ਵਿੱਠਲਦਾਸ ਬਨਾਮ ਮੋਰੇਸ਼ਵਰ ਪਰਸ਼ਰਾਮ, (1)) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (ਡੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"ਹੁਣ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ 'ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਚੋਣ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਚੋਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 100 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ: -

ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਫਰਮ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ. ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ 29 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਸੀ।

(1) 9 ਈ.ਐਲ.ਆਰ. 301

ਇਸ ਫਰਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ

ਸਰਕਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਫਰਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸਮਝਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਸੀ। ਸਾਲ 1955 ਤੱਕ ਇਸ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਰਮ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਊਂਡ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 2 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, - ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 36 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦਾ, ਇੱਕ ਸਲੀਪਿੰਗ ਜਾਂ ਫਾਈਨੈਂਸਿੰਗ ਪਾਰਟਨਰ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਫਰਮ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਵੱਲ 40,000, ਦੂਜੇ ਦੋ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ ਹਨ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਫਰਮ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮੈਸਰਸ ਜੀ ਡਬਲਯੂ ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਰਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। 42,000 ਅਤੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ ਨੂੰ ਰੁ. ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ 14,000 ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਰਮ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਹੋਣੇ ਸਨ, - ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ, 5/16 ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ, 6/16। ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅਧੂਰੀ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੰਡੀਅਨ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਫਰਮਜ਼ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ ਅਤੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਨਵੀਂ-ਗਠਿਤ ਫਰਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਫਰਮ ਨੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਬੈਲੋਂਸ-ਸ਼ੀਟ 30 ਜੂਨ, 1956 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਕਦ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 30,103-12-0; ਉਸ ਦਾ ਲਾਭ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ। 15,965-12-9; ਉਸਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਖਾਤਾ ਜੋ ਉਸਦੇ ਪੂੰਜੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ। 7,304; ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂੰਜੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕੁੱਲ ਯੋਗਦਾਨ ਰੁਪਏ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 53,373-8-9

ਫਰਮ ਨੇ 25 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਤੱਕ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਜਦੋਂ ਦੋ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡੀਡ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਆਰ. 11 ਦੁਆਰਾ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਸਲ ਡੀਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 36 ਵਿੱਚ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਫਰਮ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਦੂਜੇ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਆਰ. 5, ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ,

2 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਨੂੰ ਮੈਸਰਸ ਜੀ ਡਬਲਯੂ ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਹੇਠ ਬਣਾਈ ਗਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਦੇ ਦੋ ਭਾਈਵਾਲਾਂ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ ਅਤੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪਾਰਟਨਰ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਖੜ੍ਹੀ ਪੂੰਜੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਮੇਤ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਡੀਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਉਸ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 'ਤੇ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਗੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂੰਜੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਿਆ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਡੀਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 36, ਫਰਮ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਇਕੱਲੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੀ ਸੀ। ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 9, ਜੋ ਕਿ 25 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦੀ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ 31 ਨੂੰ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਟ੍ਰੀਟ ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦਾ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 25 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਤੋਂ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫਰਮ ਦੇ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਨਿਊ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ. ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ 25 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਹੇਠ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੰਨਾ 20) ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਮੋਹਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 357 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 12 ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਊ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 15 ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਪੱਤਰ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਸੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਬੈਂਕ ਦੇ ਲੇਖਾਕਾਰ ਜਗਨ ਨਾਥ ਨੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਟੈਂਪ ਵਿਕਰੇਤਾ ਰਤਨ ਚੰਦ ਆਰ. ਡਬਲਯੂ. 3 ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਆਰ. 5 ਅਤੇ ਆਰ. 11 ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੰਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬੰਤਾ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

25 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 2 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 36 ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਡੀਡ ਜਾਅਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫਰਮ ਜੀ ਡਬਲਯੂ ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫਰਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 25 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦੀ ਅਖੌਤੀ ਭੰਗ ਡੀਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਆਰ. 5, ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਫਰਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗੇ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਕਿ 25 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਸਰਸ ਜੀ. ਡਬਲਯੂ. ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਰਮ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੋਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਭਾਈਵਾਲ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਫਰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਫਰਜ਼ੀ, ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਆਦਿ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੇਸ ਸਿੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ (ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ) ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾ ਸੀ, ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਸੀ। ਨਾਮ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਲ ਭਾਈਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਡੀਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 36, ਜੋ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੋਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ 2 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ 25 ਜਨਵਰੀ, 1957, ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਕਢਵਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਪੁੰਜੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਚੈਕ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਨਕਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰੇਲੂ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਕਢਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਹੀ ਵਸਤੂ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਉਪਰੋਕਤ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਭਾਈਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 2 ਜਨਵਰੀ 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਫਰਮ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਰਮ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੀ. 36, ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਖੌਤੀ ਭਾਈਵਾਲ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ - ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 2 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਇਹ ਫਰਮ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਰਮ ਬਣੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਕਾਂਡਾ ਬਨਾਮ ਵਾਘੂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ, (1) ਈਸ਼ਨਚੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਮਚਰਨ ਬੱਟੋ (2) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਵੈਸਟਬਰੀ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

"ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "

ਸਾਦਿਕ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਮਾਉਂਟ ਸਰਨ (3) ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਦੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਟ੍ਰੇਜਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਨਾਗੱਪਾ (4) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਦੀਵਾਨੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਰਾਬਰ, ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।

ਡੀਡ, ਨੁਮਾਇਸ਼ ਪੀ. 36 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਸੀ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਨੂੰ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਲੇਵੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਭਾਈਵਾਲੀ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸੀ। ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(1) A.I.R 1950 P.C. 68

(2) ਐਮ.ਆਈ.ਏ. 7 'ਤੇ ਪੀ. 20

(3) A.I.R 1930 P.C. 57

(4) A.I.R 1953 S.C. 235

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ,

ਫਰਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰਮ ਲਈ ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਵਿੱਤ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਸੁਭਾਵਕ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡੀਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 36, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਿਰਫ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਹੋਈ ਸੀ। ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਘਟਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਨਵੀਂ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। 14,000, ਪੁੰਜੀ ਜਿਸਦਾ ਇਲਾਜ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਰੁਪਏ ਸੀ। 42,0000, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਫਰਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੰਗ ਦੀ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਰ. 5. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਡੀਡ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 25 ਜਨਵਰੀ 1957 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.12 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੱਤਰ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 15, 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ 31 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੰਗ ਡੀਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਆਰ. 5, ਅਸਲ ਵਿੱਚ 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਅਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਫਰਮ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਸ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਫਰਮ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ, ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਦੋਵਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਫਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਜੋ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਉਹ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ 25 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਤੋਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਚੈਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭੰਗ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਫਰਮ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੋੜਨ ਲਈ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਫਰਮ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਹੋਰ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 6th ਫਰਵਰੀ ਮਹੀਨੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਪੂੰਜੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਫਰਮ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 19 ਸਾਲ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਫਰਮ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸਨ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੀ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਦਲਾ, ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਾਲੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਦੂਜਾ ਪੁੱਤਰ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ. ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਜੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਨੁਕਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ 1956 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਨੰਬਰ 55 ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 120 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਲਿਕਵੀਡੇਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ 2 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਖਾਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਰਕੈਂਟਾਈਲ ਬੈਂਕ (ਲਿਕਵੀਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫਰਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮਾਲਕ। ਮਾਮਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਰਮ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ। 19,000 ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੁਆਰਾ 1,000 ਹਰੇਕ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ, 1956 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਨੰਬਰ 55 ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 120 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 50, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਫਰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਉਹ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੰਬਿਤ ਸਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ

ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1957 ਨੂੰ, ਵਕੀਲ, ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਪਾਏ, ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਏਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਅਸਲ ਫਾਈਲ ਲਈ ਭੇਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਖੁਦ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੇ ਫਰਮ, ਮੈਸਰਸ ਜੀ. ਡਬਲਯੂ. ਬਲਕਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 25 ਜਨਵਰੀ 1957 ਤੋਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਤੀਜੇ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਉਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਇਸ ਫਰਮ ਵਿੱਚ 25 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਹ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ- ਇਸ ਫਰਮ ਦੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇੱਥੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹਿਸਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਫਰਮ ਜੀ ਡਬਲਯੂ ਬਲਕਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਫਰਮ. ਹੁਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਸ ਅੰਤਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਲਾਹ ਫੀਸ Rs. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ 300.

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

